PADOMES IETEIKUMS

(2012. gada 10. jūlijs)

par Beļģijas 2012. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam

(2012/C 219/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu [1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību [2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

pēc apspriešanās ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – "Eiropa 2020" –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm [3], kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Padome 2011. gada 12. jūlijā pieņēma ieteikumu [4] par Beļģijas 2011. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Beļģijas atjaunināto stabilitātes programmu 2011.–2014. gadam.

(4) Komisija 2011. gada 23. novembrī pieņēma otro Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot otro Eiropas *ex ante* un integrētas politikas koordinēšanas pusgadu, kas balstās uz stratēģiju "Eiropa 2020". Pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, Komisija 2012. gada 14. februārī pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Beļģija tika norādīta kā viena no tām dalībvalstīm, par kurām būtu jāizstrādā padziļināts pārskats.

(5) Padome 2011. gada 1. decembrī pieņēma secinājumus, kuros aicināja Sociālās aizsardzības komiteju sadarbībā ar Nodarbinātības komiteju un citām komitejām izklāstīt savus uzskatus par darbībām, kas ieteiktas stratēģijas "Eiropa 2020" politikas ciklā. Šie uzskati ir Nodarbinātības komitejas atzinuma daļa.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2012. gada 15. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2012. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2012. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2012. gada 2. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
[3] Saglabātas 2012. gadam ar Padomes Lēmumu 2012/238/ES (2012. gada 26. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 119, 4.5.2012., 47. lpp.).
[4] OV C 209, 15.7.2011., 1. lpp.

(8) Eiropadome 2012. gada 2. martā aicināja dalībvalstis, kas piedalās paktā "Euro plus", savlaicīgi paziņot par savām saistībām, lai tās varētu ietvert minēto valstu stabilitātes vai konverģences programmās un valstu reformu programmās.

(9) Beļģija 2012. gada 30. aprīlī iesniedza savu stabilitātes programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. līdz 2015. gadam, un savu 2012. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību. Veicot padziļinātu pārskatīšanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu, Komisija ir arī izvērtējusi, vai Beļģiju skar makroekonomiskā nelīdzsvarotība. Komisija minētajā padziļinātajā pārskatā secināja, ka Beļģijā pastāv ārēja nelīdzsvarotība, tomēr tā nav pārmērīga.

(10) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka minētās programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams 2012. un 2013. gadam un optimistisks 2014. un 2015. gadam, jo tajā paredzētais IKP pieaugums ir ievērojami augstāks nekā potenciālās izaugsmes jaunākajās aplēsēs, kas izklāstītas Komisijas dienestu 2012. gada pavasara prognozē. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir 2012. gadā samazināt deficītu zem 3 % no IKP (līdz 2,8 % no IKP salīdzinājumā ar 3,7 % no IKP 2011. gadā) un 2015. gadā – līdz nullei. Stabilitātes programmā apstiprināts iepriekšējais vidēja termiņa budžeta mērķis (VTM), proti, pārpalikums 0,5 % apmērā no IKP strukturālā izteiksmē, kas pienācīgi atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Plānotais 2012. gada nominālais budžeta deficīts atbilst Padomes noteiktajam pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņam, un plānotie fiskālie pasākumi atbilst Padomes pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ieteikumam, ka vidējiem gada pasākumiem jābūt vismaz ¾ % no IKP strukturālā izteiksmē. Ņemot vērā diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, plānotais valsts izdevumu pieauguma temps atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijam laikposmā no 2013. līdz 2015. gadam, bet ne 2012. gadā. Pamatojoties uz (pārrēķināto) strukturālo budžeta bilanci [1], stabilitātes programmā prognozēts, ka strukturālā bilance uzlabosies par 1,1 procentpunktu no IKP 2012. gadā un vidēji par 0,8 % no IKP laikposmā no 2013. līdz 2015. gadam.

Tomēr risku rada fakts, ka papildu pasākumi, kas veicami, sākot ar 2013. gadu, vēl nav konkretizēti un ka makroekonomiskais scenārijs, sākot ar 2014. gadu, ir pārāk optimistisks. Saskaņā ar stabilitātes programmu gaidāms, ka valdības parāds, kas 2011. gadā bija 98,0 % no IKP, tādējādi ievērojami pārsniedzot 60 % robežvērtību, stabilizēsies un pēc tam samazināsies līdz 92,3 % 2015. gadā, kas nozīmētu pietiekamu virzību, lai izpildītu Stabilitātes un izaugsmes pakta parāda samazināšanas kritēriju.

Turklāt īpaši apjomīgas ir saistības, kas izriet no finanšu nozarei sniegtajām garantijām. Uz noteikumiem balstīto vispārējās valdības daudzgadu budžeta sistēmu, jo īpaši attiecībā uz izdevumiem, labvēlīgi ietekmētu izpildes mehānismi un/vai saistību uzņemšanās Beļģijas reģionu un kopienu, kā arī vietējā mērogā, lai izpildītu tiem noteiktos budžeta deficīta mērķus.

(11) Būtu jārisina ar iedzīvotāju novecošanu saistīto izmaksu jautājums, un budžeta deficītā būtu jāpanāk strukturāls samazinājums, lai mazinātu lielo valsts parādu. Jaunā federālā valdība 2011. gada decembrī vienojās par Beļģijas vecuma sociālā nodrošinājuma sistēmas reformu. Tagad nepieciešama uzsākto likumā noteikto reformu efektīva īstenošana un pārraudzība nolūkā paaugstināt faktisko pensionēšanās vecumu. Svarīgi ir balstīt vecuma sociālā nodrošinājuma reformu uz pasākumiem, kas veicina aktīvu novecošanu un ilgāku strādāšanu, vienlaikus šo mērķi palīdzētu sasniegt arī papildu reformas, piemēram, likumā noteiktā pensionēšanās vecuma piesaistīšana paredzamajam dzīves ilgumam.

(12) Beļģijas finanšu sistēmā joprojām vērojamas ievērojamas problēmas. Patlaban notiek Beļģijas banku restrukturizācija, un valsts atbalsts, kas, reaģējot uz finanšu krīzi, tika piešķirts 2008./2009. gadā, vēl nav ticis pilnībā atmaksāts. Turklāt, ņemot vērā garantiju augsto līmeni, banku nozares un publiskā sektora riski ir savstarpēji saistīti.

(13) Tekošais konts laika gaitā pasliktinās. Pakalpojumu bilances uzlabošanās nav pietiekama, lai līdzsvarotu preču tirdzniecības bilanci. Beļģijas preču eksports ir zaudējis pozīcijas ne tikai salīdzinājumā ar pieaugošo pasaules tirdzniecību, bet arī attiecībā uz euro zonas dalībvalstīm un salīdzinājumā ar euro zonas vidējiem rādītājiem, kas norāda uz nelabvēlīgu darbaspēka vienības izmaksu attīstību Beļģijā salīdzinājumā ar tās galvenajiem tirdzniecības partneriem (Nīderlandi, Franciju, Vāciju) un euro zonu kopumā. Ņemot vērā automātiskas algu indeksācijas sistēmas esību, valdības centieni ierobežot algu faktisko pieaugumu līdz ne vairāk kā 0,3 % laikposmā

[1] Cikliski koriģētā bilance, izņemot vienreizējos un pagaidu pasākumus, ko Komisijas dienesti atbilstoši kopīgi saskaņotai metodoloģijai pārrēķinājuši, pamatojoties uz programmā sniegto informāciju.

no 2011. līdz 2012. gadam nav novērsuši to, ka algu nominālais pieaugums pārsniedz algu pieaugumu kaimiņvalstīs. Lai gan ražīguma līmeņi ir augsti, Beļģijas izaugsme ir vāja, turklāt augstas ir starpieguldījumu, galvenokārt enerģijas, izmaksas. Gāzes un elektroenerģijas mazumtirdzniecības cenas ir tikušas iesaldētas, lai ierobežotu inflāciju, bet nav veikti nekādi konkrēti pasākumi attiecībā uz pašas algu noteikšanas un algu indeksācijas sistēmas reformēšanu. Privātā sektora pētniecības un izstrādes (P&I) intensitāte pēdējos gados ir stāvējusi uz vietas, un kvalificētu profesionāļu trūkums, jo īpaši zinātnes un inženiertehniskajās jomās, varētu kļūt par nopietnu šķēršli, kas kavētu turpmāku inovatīvu risinājumu ieviešanu Beļģijas ekonomikā.

(14) Ir veikti daži strukturāli pasākumi, lai veicinātu jaunāku un gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātību un lai vairāk bezdarbnieku kļūtu par darbaspēku. Beļģija ir uzsākusi plašu bezdarbnieku pabalstu sistēmas reformu. Tomēr strukturālās problēmas darba tirgū saglabājas un būtu iespējams darīt vairāk, lai tās risinātu. Ir būtiski uzlabot dalību mūžizglītībā un īstenot reformas profesionālās izglītības un apmācības (PIA) jomā, lai uzlabotu aktīva darba tirgus politikas nostādņu efektivitāti (ADTPN), jo īpaši attiecībā uz gados vecākiem darba ņēmējiem un nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, piemēram, imigrantiem. Nav panākts vērā ņemams progress attiecībā uz nodokļu sloga mazināšanu darbaspēkam. 2011. gada jūnijā tika ieviesta jauna nodokļu atlaide zemākajām algām, tomēr ir izrādījies, ka ar to nepietiek, lai mazinātu ievērojamos bezdarba slazdus atalgojuma skalas lejasdaļā. Nav veiktas nekādas darbības, lai fiskālo slogu no darbaspēka pārceltu uz patēriņa un/vai vides nodokļiem.

(15) Daudzu preču un pakalpojumu cenas kopumā ir augstākas nekā citās dalībvalstīs, liecinot par vāju konkurences spiedienu, jo īpaši mazumtirdzniecības nozarē un tīklu nozarēs, kā arī par vāju uzraudzības sistēmu. Mazumtirdzniecības nozarē saglabājas lieli šķēršļi un darbības ierobežojumi. Jo īpaši konkurenci ierobežojoši noteikumi joprojām ierobežo darba laikus, aizsargā vēsturiskos uzņēmumus pret jaunpienācējiem un kavē jaunu uzņēmējdarbības modeļu un tehnoloģiju izplatīšanos. Vispārēja konkurences problēma tīklu nozarēs Beļģijā ir vēsturisko uzņēmumu spēcīgā pozīcija un lielie šķēršļi ienākšanai tirgū salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm, kas nozīmē, ka bijušie monopolisti šajās nozarēs joprojām var noteikt augstākas cenas, nekā būtu iespējams uz konkurenci balstītā tirgū. Beļģijas konkurences iestāde tiek reformēta, tomēr joprojām nav skaidrs, vai reformētā iestāde būs pietiekami neatkarīga un vai tai būs pieejami pietiekami resursi.

(16) Lai gan Beļģija ir ceļā uz mērķa – palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru ekonomikā – sasniegšanu, tiek prognozēts, ka virzība uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu par 15 % nozarēs, uz kurām neattiecas ETS [1], nebūs pietiekama. Beļģija 2011. gadā nav pieņēmusi pietiekamus pasākumus vai politikas iniciatīvas, lai šo situāciju risinātu.

(17) Beļģija ir uzņēmusies vairākas saistības saskaņā ar paktu "Euro plus". Šīs saistības un 2011. gadā izklāstīto saistību īstenošana attiecas uz konkurētspējas uzlabošanu, nodarbinātības līmeņa celšanu, publisko finanšu ilgtspējības uzlabošanu un finanšu stabilitātes stiprināšanu. Komisija ir izvērtējusi pakta "Euro plus" saistību īstenošanu. Šā izvērtējuma rezultāti ir ņemti vērā ieteikumos.

(18) Saistībā ar Eiropas pusgadu Komisija veica visaptverošu analīzi par Beļģijas ekonomikas politiku. Komisija izvērtēja gan stabilitātes programmu, gan valsts reformu programmu un sniedza padziļinātu pārskatu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Beļģijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā nepieciešamību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomisko pārvaldību, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos sniedzot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saistībā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti turpmāk 1.–7. ieteikumā.

(19) Ņemot vērā minēto izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un Padomes atzinums [2] jo īpaši ir atspoguļots turpmāk 1. ieteikumā.

(20) Ņemot vērā Komisijas padziļinātā pārskata rezultātus un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir jo īpaši atspoguļoti turpmāk 1., 4., 5. un 6. ieteikumā,

[1] Beļģijā tikai 37,9 % emisiju rada nozares, kas ietvertas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (ETS). No tādām nozīmīgām nozarēm, uz kurām neattiecas ETS, visvairāk siltumnīcefekta gāzu emitē autotransports (21,5 %) un enerģijas patēriņš (38,9 %).

[2] Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

AR ŠO IESAKA Beļģijai laikposmā no 2012. līdz 2013. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot 2012. gada budžetu, lai nodrošinātu pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu līdz 2012. gada beigām. Papildus tam konkretizēt pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu 2013. gada un turpmāko gadu budžeta stratēģijas īstenošanu, tādējādi nodrošinot pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu ilgspējīgā veidā un panākot pietiekamu virzību uz VTM sasniegšanu, tostarp nepārsniedzot izdevumu kritēriju, kā arī nodrošināt virzību uz to, ka tiek ievērots parāda samazināšanas kritērijs. Koriģēt fiskālo sistēmu, lai nodrošinātu, ka budžeta mērķi ir saistoši federālā un pavalstu līmenī, un uzlabot sloga sadales un pārskatatbildības pārredzamību valdības līmeņos.

2. Turpināt uzlabot publisko finanšu ilgtspējību ilgtermiņā, šajā nolūkā ierobežojot ar sabiedrības novecošanu saistītus izdevumus, tostarp izdevumus veselības aprūpes jomā. Jo īpaši īstenot pirmspensionēšanās un pensiju sistēmu reformu un veikt turpmākus pasākumus, lai nodrošinātu faktiskā pensionēšanās vecuma palielināšanu, tostarp sasaistot likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo dzīves ilgumu.

3. Veicināt vājāko banku kapitāla pieaugumu, lai stiprinātu banku nozari tā, ka tā spēj īstenot savu parasto darbību, proti, nodrošināt aizdošanu ekonomikai.

4. Lai veicinātu darba vietu radīšanu un konkurētspēju, veikt pasākumus, lai, konsultējoties ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi, īstenotu reformas algu noteikšanas un algu indeksēšanas sistēmā. Pirmkārt, nodrošināt, lai algu pieaugums labāk atspoguļotu darbaspēka produktivitātes un konkurētspējas attīstību, šajā nolūkā i) nodrošinot *ex post* korekcijas mehānismu īstenošanu, kas paredzēti "algu normatīvā", un veicinot visaptverošus nolīgumus, lai uzlabotu izmaksu konkurētspēju, un ii) veicinot izstāšanās klauzulu no nozaru kolektīvajiem nolīgumiem izmantošanu, lai labāk salāgotu algu pieaugumu ar darbaspēka produktivitātes attīstību vietējā līmenī.

5. Ievērojami pārcelt nodokļus no darbaspēka uz izaugsmi mazāk kropļojošiem nodokļiem, tostarp, piemēram, vides nodokļiem. Turpināt īstenot aizsākto bezdarba pabalstu sistēmas reformu, lai samazinātu neieinteresētību strādāt un stiprinātu nodarbinātības atbalsta un aktivizācijas politikas nostādņu vēršanu uz gados vecākiem darba ņēmējiem un neaizsargātām iedzīvotāju grupām, jo īpaši imigrantiem. Izmantot iespējas, ko sniedz darba tirgū plānotā turpmākā kompetenču reģionalizācija, lai veicinātu darbaspēka starpreģionu mobilitāti un stiprinātu saskaņotību starp izglītību, mūžizglītību, profesionālo apmācību un nodarbinātības politikas nostādnēm. Paplašināt esošās aktivizācijas darbības, ietverot tajās visas vecuma grupas.

6. Turpināt stiprināt konkurenci mazumtirdzniecības nozarē, šajā nolūkā samazinot šķēršļus un darbības ierobežojumus. Ieviest pasākumus, lai stiprinātu konkurenci tīklu nozarēs, šajā nolūkā pārskatot regulējuma radītus šķēršļus un pastiprinot institucionālos pasākumus valsts atbalsta noteikumu efektīvai izpildei.

7. Veikt turpmākus pasākumus, lai paātrinātu virzību uz mērķu īstenošanu – samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju nozarēs, uz kurām neattiecas ETS, jo īpaši nodrošinot ievērojamu transporta nozares ieguldījumu šo mērķu sasniegšanā.

Briselē, 2012. gada 10. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

V. SHIARLY